

Краток извештај

Мрежата за активно граѓанство (Active Citizenship Network - ACN), на 15 и 16 мај 2012 година во Брисел, го одбележа 6-тиот Ден на правата на пациентите со конференција насловена „Активното стареење во центарот за европските здравствени политики“.

Конференцијата беше целосно насочена кон европската тематска година на „Активно стареење и солидарност помеѓу генерациите“.

Како што се зголемува бројот на стари лица (бројот на Европејци над 65 години се очекува да се зголеми за 45% во периодот од 2008 до 2030 година и да надмине 30% од популацијата до 2060 година), нивниот пристап до здравствените услуги и почитувањето на нивните права како пациенти стануваат се поголем предизвик.

Оттука, целта на конференцијата беше да се покаже дека дел од решението е менување на перцепцијата во однос на возрасните граѓани, и тоа од слаби пациенти во „моќни корисници“ на здравствени услуги, кои можат да придонесат за подобра имплементација на своите права.

На конференцијата беа претставени и анализирани најдобрите практики и политики за активно стареење. Поголемиот дел од претставените искуства беа посветени на активностите на здравствените институции, граѓанските организации и властите, како и нивното влијание во областа и конкретните придобивки од нивната имплементација.

Конференцијата низ бројки:

120 Учесници од **21 држава**; **45 национални и европски Асоцијации на пациенти**; **3 европски институции**: Европската Комисија, Европскиот Парламент, Европскиот комитет за економски и социјални прашања; **26 говорници**; **2 сесии**; **1 тркалезна маса**; **3 работилници** за споделување идеи и креирање препораки; **40 најдобри практики** собрани во еден извештај; **10 примери на најдобри практики од организации** претставени за време на пленарната сесија. **13 препораки** за активно учество на старите луѓе; **3 социјални мрежи** ([ACN Facebook](#), [Twitter](#), [Scribd](#)) и пренесување во живо на целата конференција.

Сите постови, твитови и материјали презентирани за време на настанот, вклучувајќи ги и презентациите и интервјуата се достапни на следниот линк (на англиски јазик):

<http://storify.com/activecitnet/sixth-european-patients-rights-day>

Претставени најдобрите практики за активно стареење

Беа собрани 40 најдобри практики од 18 земји членки на Европската Унија. По нивно детално проучување беа поделени во 3 поткатегории кои беа искористени како теми за трите работилници кои се одржаа во рамките на конференцијата:

- 1. Јавни политики за активно вклучување на старите лица во здравствените политики и во структурите за здравствена заштита.**

2. **Вклучување на старите лица во заедницата и во граѓанските организации кои работат во областа здравствената заштита.**
3. **Иницијативи за активирање на старите лица и нивно вклучување во менаџмент на нивните болести.**

Извештајот со најдобри практики „Активно стареење на дело! Искуства од граѓанско вклучување во здравствените политики“ е достапен на следниот линк (на англиски јазик):

http://www.activecitizenship.net/files/take_action/active_ageing_eu_policy.pdf

Во текот на работилниците беа креирани **13 препораки**, секој учесник беше задолжен да преземе обврска да имплементира една или две препораки, или да идентификува други подобри теми за понатамошни активности.

Препорака број 1

Партнер организациите на ACN да идентификуваат и поканат стари лица во својата земја кои ќе се состанат за да дискутираат и идентификуваат **проблеми и решенија** (преку огласување/состаноци/медиуми и друго), со цел **да овозможат поголема активност на старите лица и да ги зајакнат нивните капацитети.**

Препорака број 2

Со цел да се **зголеми комуникацијата**, партнер организациите на ACN треба постојано да ги ревидираат начините за контакт и пристап до оние лица кои не се лесно достапни и да ги прашуваат „што би сакале и што им е потребно“.

Препорака број 3

Партнер организациите на ACN треба да организираат семинари за теоретски знаења и практични совети, во кои ќе бидат вклучени стари лица со цел **да се подобрат можностите за обука и доживотно учење**, во насока на зајакнување на капацитетите на старите лица.

Препорака број 4

Партнер организациите на ACN треба да вклучат студенти кои ќе ги промовираат правата и одговорностите на пациентите со цел формирање **взаемна солидарност и поттикнување на социјалното поврзување/вмрежување.**

Препорака број 5

Националните влади треба да креираат **правна рамка која ќе им овозможи избор на старите лица кога станува збор за медицински третман** и да назначи лица кои ќе водат сметка дали им е попречено тоа право. Националните влади или локалните власти треба да ги **информираат** граѓаните за можностите, процедурите и ограничувањата во врска со овие права.

Препорака број 6

Европската Унија треба да ги преиспита **политиките за здравствено осигурување** и цените на услугите достапни за постарите лица (посебно во оние држави каде националното здравствено осигурување е недоволно за основна здравствена заштита) и да воспостави **основен стандарден договор за пакет на услуги** со цел да го загарантира правото на пациентите за достапна/евтина здравствена нега.

Препорака број 7

Националните влади мораат да поддржат и да промовираат долгорочни политики за активно стареење, базирани на пристапот **„дозволи да ти помогнат, помогни, помогни си“** со помош на:

- стандарди и критериуми за овозможување рамноправна здравствена заштита на стари лица преку мултидисциплинарен пристап
- упатства за граѓанско вклучување во активното стареење
- олеснет пристап до здравствената заштита.

Препорака број 8

НАЦИОНАЛЕН ДИЈАЛОГ. Националните влади мора да овозможат дијалог – Националната влада мора да овозможи **регионални дебати** за приоритетите на возрасните граѓани за здравствена добросостојба. Националните влади треба да се заложат за преземање акција.

Препорака број 9

ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ мораат да им помогнат и да ги поддржат возрасните граѓани во **социјални активности** за промоција на здраво живеење и спречување на изолацијата. Националните влади мораат да креираат **правна рамка**.

Препорака број 10

Креирање на национална институција (опсерваторија) која ќе ја провери издржаноста на претходно дадените предлози.

Препорака број 11

Локалните власти заедно со претставници на здравствениот систем и семејствата треба да ги идентификуваат **потребите на старите лица** со цел да се започнат и промовираат програми/проекти и ќе ја направат достапна неопходната помош за социјалните групи (клубови/активности).

Препорака број 12

Соработка помеѓу сите институции кои имаат надлежност за работа за и со старите лица (вклучувајќи волонтери и членови на нивните семејства).

Препорака број 13

Граѓанските организации треба **да ги вклучат старите лица во процесите на носење одлуки** и да ги едуцираат со цел да им помогнат во застапувањето за своите интереси.

Финални заклучоци

За време на конференцијата, Потпретседателот на Европскиот Парламент рече дека мора да ја управуваме кризата, но во исто време, да ги штитиме правата на пациентите и европската социјална држава. Можеме да заклучиме дека ова е можно, водејќи се од искуствата како оние кои беа споделени на оваа конференција.

1. Граѓанскиот активизам е веќе одговор на активното стареење,

2. Моменталната економска и социјална криза не ја ограничува можноста да работиме заедно во мрежи и да формираме партнерства,
3. На овој начин ние веќе ја штитиме европската социјална држава, веќе внесуваме иновации,
4. Во 40-те најдобри практики има повеќе иновации отколку во било кои други јавни иницијативи,
5. Овие искуства покажуваат дека помагањето на граѓаните и подобрувањето на квалитетот на животот може да бидат лесно остварливи, ефикасни и без многу инвестиции.

Следни чекори: „Сега е време за активно граѓанство!“

Секој учесник беше задолжен да преземе обврска за имплементација на една или две од креираните препораки.

Мора да работиме во нашите земји за да ги имплементираме акциите и активностите за промоција на застапувањето и стимулирање на властите.

Сите активности во Република Македонија ќе бидат објавени на веб локацијата на ЦРИС Студиорум: www.studiorum.org.mk, како и на официјалната веб локација на ACN: www.activecitizenship.net

За повеќе информации обратете се на manchevski@studiorum.org.mk или на d.quaggia@activecitizenship.net

Оваа публикација произлегува од проектот „Активно стареење во центарот на европските здравствени политики“ кој е финансиран од Европската Унија во рамките на Програмата за јавно здравје

Европска Унија
Програма за јавно здравје

Одговорноста за содржините ја преземаат авторите.

Оваа публикација е овозможена благодарение и на безусловниот образовен грант од:
AstraZeneca – Bayer – Celgene – GlaxoSmithKline – Hoffman La-Roche – Lilly – MSD Italia

Превод на македонски јазик: ЦРИС Студиорум